

Yttrande över revisionsrapport nr 6/03 "Pensionshanteringen inom SLL"

Ärendet

Landstingsrevisorerna har överlämnat rubricerad rapport för yttrande. Landstingskontorets personalpolitiska avdelning (tidigare benämnd avdelningen för arbetsgivarfrågor) har fått i uppdrag att i samarbete med ekonomiavdelningen yttra sig över denna rapport. Rapporten utgår ifrån ett antal intervjuer med handläggare på landstingskontoret och enligt uppgift besök hos KPA.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande över revisionsrapport nr 6/03 "Pensionshanteringen inom SLL" i enlighet med landstingskontorets förslag.

Bakgrund

Landstingsstyrelsen är pensionsmyndighet för landstingets nämnder.

Landstingskontoret ansvarar för och bereder ärenden kring pensioner för landstingsstyrelsen samt handlägger de anställdas pensionsfrågor rörande landstingets förvaltningar i nära samarbete med förvaltningarnas lokala pensionshandläggare.

Landstingskontoret har även i uppgift att göra pensionsberäkningar, skuldberäkningar och prognoser m m som i första hand baseras på de uppgifter som lämnas av KPA. Beräkningarna utgör bl a underlag för budgetarbete, bokslut och prognoser för förvaltningsorganisationen som redovisas vid koncernfinansiering. Dessutom har landstingskontoret det övergripande koncernansvaret vad gäller den ekonomiska redovisningen av pensioner.

Revisionsrapporten är relativt omfattande varför kontoret väljer att kommentera några av de viktigaste punkterna vilka huvudsakligen återfinns som sammanfattande punkter på rapportens första sida.

Ett påpekande från revisorerna är:

”Det saknas en koncerngemensam överbyggnad för samordning och överblick av pensionshanteringen avseende SLL:s samtliga förvaltningar, bolag och stiftelser.”

Landstingskontorets synpunkter

En koncernövergripande arbetsgrupp med beslutsbefogenheter efterlyses i revisionsrapporten. Revisorerna förespråkar därvid en sammanhållen och styrande pensionshantering på koncernnivå.

Landstingskontoret kan konstatera att en sammanhållen pensionshantering skulle förenkla administrationen men landstinget har genom förändrade driftsformer, bl a bolagiseringar, överlåtit beslutsbefogenheter på respektive huvudman.

Ägardirektiven sätter yttre ramar för bolagen genom kravet att bolaget ska teckna samma kollektivavtal som landstinget och anlita samma administratör för pensionerna. I samband med senare års bolagiseringar har en överenskommelse med varje nytt bolag träffats, vilken tydligt reglerar hur de framtida pensionskostnaderna för de anställda som var med vid övergången ska fördelas. Här framgår också att bolaget övertar ansvaret för sina anställdas pensioner.

För att uppnå en koncerngemensam överbyggnad föreslår landstingskontoret att en grupp bildas på personalchefs-/ekonomichefsnivå i syfte att bl a hantera gemensamma frågor gentemot KPA.

Övriga gemensamma och övergripande frågor om pensioner liksom information om nyheter på området är ämnen som tas upp under pensionshandläggarmöten och möten med redovisningsansvariga där också bolagen är representerade. Inom ekonomiområdet utges också en ekonomi-handbok som bl a innehåller anvisningar om redovisning av pensioner för landstingets bolag respektive förvaltningar.

Vidare framgår av rapporten:

”Det dokument som reglerar hantering av SLL:s pensionsfrågor bör kompletteras med förtydliganden avseende koncernledningsfrågor och ägardirektiv.”

Landstingskontorets synpunkter

Ett dokument har arbetats fram i samarbete mellan landstingskontorets personalpolitiska avdelning, ekonomiavdelningen och ansvarig för koncernfinansiering, den sk Giselagruppen. Dokumentet, som är avsett att ge en detaljerad beskrivning av hanteringen av pensioner inom landstingets förvaltningsorganisation, kan också i tillämpliga delar appliceras på bolagen. I ett avsnitt redogörs för och hänvisas till de dokument och fullmäktigebeslut som tillsammans utgör övergripande policy för landstingets bolag. Där hänvisas till fullmäktiges beslut den 11 december 2001 (LS 0004-0240 m fl) att de bolagiserade sjukhusen ska följa fastställd finanspolicy, upphandlings-policy, lönepolicy, arkivreglemente samt övriga av landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen beslutade policydokument. För landstingets bolagiserade sjukhus gäller dessutom att de för egen del ska teckna samma kollektivavtal och anlita samma pensionsadministratör som landstinget.

Övriga bolag ska följa av fullmäktige antagen finanspolicy för bolag (LS 9912-0707). För att landstinget ska borga för ett bolags pensions-utfästelser krävs dessutom att bolaget är helägt av landstinget och att det tecknar samma kollektivavtal om pensioner som landstinget samt använder sig av de av landstinget anlitade pensionsadministratörerna, fn KPA och PV AB, (LS 0110-0589).

Dokumentet bifogas.

Revisionsrapporten:

”Det sker ingen kontroll av debiteringarna från KPA. Detta är oacceptabelt. En intern kontrollrutin måste utarbetas för att säkerställa att pension utbetalas till rätt person och till rätt belopp.”

Landstingskontorets synpunkter

Revisionsrapporten efterlyser bättre internkontroll av vem som får pension och att rätt belopp utbetalas.

Endast de som är anställda i landstinget rapporteras till KPA. Detta sker genom datafiler från lönesystemen. Det finns inget annat sätt att registrera någon som anställd. KPA:s register uppdateras också årligen med de anställdas inkomster. Samma filer inkl uppdateringar ligger till grund för framräknandet av den pensionsavgift som årligen avsätts för placering i en pensionsförsäkring eller fondförsäkring i enlighet med den anställdes val.

Landstingets filer till KPA är för det ändamålet avlästa av Pensionsvalet PV AB, hos KPA, och innehåller därför samma personkrets och uppgifter i övrigt.

Pensionsansvariga på landstingskontorets personalpolitiska avdelning granskar och godkänner varje framräknad pension. Dessa har särskild behörighet. Ingen ålderspension godkänns utan att pensionstagarens skriftliga ansökan också föreligger som handling.

Kontokuranten från KPA, som innehåller alla utbetalningar för landstingets räkning, är mycket omfattande och inte möjlig att kontrollera manuellt. Många av dem som uppstår någon form av pension idag har gjort det i många år och det är inte förrän efter 1980 som filer från lönesystemen ligger till grund för registrering av arbetstagare hos pensionsadministratören KPA. Det är därför först senare års uppgifter om pensionärer som kan samköras för kontroll. När det gäller pensioner och livräntor av äldre datum, liksom utbetalda familjepensioner enligt tidigare pensionsavtal finns inga register att samköra mot.

Landstingskontoret delar revisoremas uppfattning att det finns brister i möjligheten att kontrollera den omfattande kontokuranten. Ett hjälpmedel för att kunna utföra stickprovskontroller av utbetalade pensionsbelopp är angeläget.

Landstingskontoret avser att ta upp denna säkerhetsfråga till diskussion med KPA.

Revisionsrapporten:

”Den interna säkerhetsnivån avseende uppdatering av pensionsuppgifter och utbetalning av pensioner måste säkerställas.”

Landstingskontorets synpunkter

Till de aktuella säkerhetsfrågorna som revisorerna fört fram hör också att se över hur pensionshandläggares behörighet att ändra och lägga till uppgifter i KPA:s register kan begränsas till att gälla enbart den egna förvaltningen. För närvarande

har behörigheten ingen begränsning inom förvaltnings-organisationen eftersom KPA:s system inte medger det. Mellan förvaltningar och landstingets olika bolag finns däremot ingen åtkomst till att göra förändringar i varandras register. Landstingskontoret kontrollerar regelmässigt vilka som enligt KPA har åtkomst till registren. På stora enheter, t ex KS eller produktionsområdena

finns oftast två behöriga handläggare medan de mindre enheterna endast har en eller har överlåtit pensionsadministrationen till Landstingskontoret.

Fråga om behörighetsbegränsningar för pensionshandläggarna kommer att tas upp med KPA snarast, samtidigt som kontoret ska efterfråga månatliga logglistor. De ska visa vem som varit inne i pensionsregistren och ändrat/kompletterat något.

Revisionsrapporten:

”Resursbehovet för pensionshanteringen bör ses över i syfte att säkerställa driften vid personalförändringar.”

Landstingskontorets synpunkter

Inom landstingskontorets personalpolitiska avdelning hanteras pensionsfrågorna av två tjänstemän. De har att administrera samtliga anställdas pensioner och de ärenden som rör de kollektivt avtalade försäkringarna (gruppsjukförsäkring, arbetsskadeförsäkring, avgifts-befrielseförsäkring, grupplivförsäkring). Förutom landstingskontorets två tjänstemän finns fin 17 lokala pensions-handläggare, vilka har att svara och hjälpa anställda i frågor om pension och försäkringar, uppdatera KPA:s register, ta fram arbetsgivaruppgifter i försäkringsärenden samt handlägga all inledande administration inför pensionsavgångar. Det slutliga ansvaret åvilar dock landstingskontorets tjänstemän.

Två centralt placerade och ansvariga tjänstemän kan tyckas vara sårbart. Eftersom interna kontrollrutiner ska utarbetas och sättas i funktion ska landstingskontoret också se över om det medför ökat personalbehov.

Revisionsrapporten:

”Landstingskontoret Ekonomi bör genomföra en kvalitetssäkring av den av KPA använda beräkningsmodellen för pensionsskuld och ansvarsförbindelse.”

Landstingskontorets synpunkter

Som framgår av rapporten har landstingskontoret inlett förberedelser för att kvalitetssäkra KPA:s pensionsskuldsmodell. I förberedelsearbetet har ingått att ta fram projektdirektiv. I dessa projektdirektiv ingår bland annat att göra en känslighetsanalys för väsentliga parametrar som ligger till grund för pensionsberäkningen. För närvarande pågår en förankring i koncern-ledningen som syftar till att bestämma om projektet ska genomföras i enlighet med projektdirektiven.

Revisionsrapporten:

”Den allmänna information som SLL lämnar på sina hemsidor kring pensioner är mycket knapphändig”

Landstingskontorets synpunkter

Revisionskontoret har uppmärksammat att informationsmängden som hittills lämnats landstingsanställda är betydande men konstaterar samtidigt att informationen är svåröverskådlig.

Användningen av internet/intranet som källa att söka information är under utveckling inom landstinget.

Landstingskontoret föreslår därför att länkar till KPA och Pensionsvalet PV AB införs på SLL:s hemsida.

Sören Olofsson

Bilaga: Pensionshantering inom Stockholms läns landsting